

אוצר החכמה

אוצר החכמה

נזהרים ללמוד בשמיעת קול נשים ארמיות, והנה בתוס' תר"י שאם יכול לכוין ולא לשום לב לקול השיר מותר וכו' ע"כ. ומה"ט אפשר לצדד להקל בזה"ז להגיד תוכחה ברבים ולהזכיר דברי חז"ל אף שיש פרועות ראש כנגדו ומשום עת לעשות, וגם אפשר לסמוך על דעת הר"י שכיון שאין משים ליבו מותר עכ"ד. וא"כ בנידו"ד עת לעשות לה' וכו' שאם לא ישמע שיעורי תורה ספק אם יחזור בתשובה שלימה וכו' שרי להם ללמוד להתפלל בכה"ג.

פ"ק

הגאון רבי צמח ברוך רבינוביץ שליט"א

אם מותר לברך מול החלונות של ביה"כ

שאלה. ברחבה שלפני בית הכנסת במקום שרגילים לקדש הלבנה ישנם חלונות לחדרי השירותים, ונשאלתי אם מותר לברך כשהפנים מול החלונות האלו.

[אמרי 1234567]

תשובה. יעוי' חזו"א או"ח סי' י"ז סק"ב בדין בית הכסא שבחפירה עמוק י' טפחים ואין לו גג, דהי' ראוי להתיר לקרות כנגדו, אע"ג דכל אורו כצואה וכשאין לו גג לכאן נחשב אורו כצואה גם מעל החפירה, מ"מ לא מיבטלי מחיצות ועדיין הצואה ברשות אחרת, וגם כשרואה את האויר שבתוך החפירה מ"מ הוא ברשות אחרת".

אלא דעדיין צ"ע דהא בצואה כנגדו ברשות אחרת פליגי הפוסקים אי שרי כמובא במשנ"ב בהקדמת סי' ע"ט, והחזו"א בעצמו הביא מחלוקת זו בסק"ט שם, וע"כ צ"ל דכ"ז לשיטתו דס"ל למסקנא בסוף סק"ט דבית הכנסא אפי' ישן וכיסה הצואה בעפר אסור מדרבנן, ולא מדאור', וחזר ע"ז בסק"י דכל דנאסר משום "שמו" אינו אסור אלא מדרבנן, וא"כ גם אויר בית הכסא כשאינו רואה את הצואה אסור מדרבנן משום שמו, ובכה"ג ספק דרבנן לקולא ויש להקל כשהאויר ברשות אחרת, וה"ה בנד"ד כשרואה את אויר בית הכסא דרך החלון יש להקל, ומסתבר שה"ה ברואה דרך הפתח כשהדלת פתוחה ובאופן שלא רואה את הקערה.

ומאידך כ' במשנ"ב בבה"ל סי' פ"ג (ד"ה הזמינו) דביה"כ בהזמנה לא מהני כיסוי אף כשהוא בלי מחיצות, ומה דהתירה "התורה" בפסוק "ויתד תהי' לך" לכסות את הצואה מיירי כשלא הזמינו, ומוכח דאויר בית הכסא אפי' בלא מחיצות ואפי' כשכיסה את הצואה אסור מהתורה (בהזמינו), ובחזו"א פליג בתרתי, דלא שייך לדון אויר בלי מחיצות, ואין אויר אוסר מהתור' כשכיסה הצואה, ולהמשנ"ב יש לעיין אם לא צריך להחמיר כשרואה אויר בית הכסא דרך החלונות, דס"ד לחומרא (וראיתי כותבים שלא נאסר האויר אפי' בתוך מחיצות תחת תקרה אלא עד גובה האדם המשתמש שם שאויר זה מיוחד בשבילו ולא מצאתי מקור ברור לזה).

אמנם כשיש סורגים בחלונות והו"ל לבוד, נראה דשרי לכו"ע כיון דחשיב "כסתום" הו"ל כמו שסגור במחיצת זכוכית דשרי לקרות כנגדו אף ברואה את הצואה, דלא דמי למה שאסר הרשב"א ז"ל ברואה צואה כנגדו ברשות אחרת דשאני התם דרואה דרך מחיצה וכן כשרואה נגד מחיצת גוד אסיק או צוה"פ אסור, אבל לבוד דינו "כסתום", ולא רק כמחיצה, וכן משמע קצת בחי"א כלל ג' סי' כ"א במה שכתב דאם הכלי המכסה את הצואה גבוה במקום אחד פחות מג"ט הוי לבוד ו"א"צ שום הרחקה, ומדסתם משמע אף כשהוא כנגדו ורואה את הצואה, ומש"כ בסי' י"ז "ובלבד שלא יראה הצואה" (והביאו המשנ"ב סי' פ"ז סק"ט) היינו כשרואה דרך המקום הפרוץ דאז אף שרובו סתום ונידון עי"ז גם החלק הפרוץ כמחיצה וכרשות אחרת מ"מ אין המקום הפרוץ נידון כסתום, (ויעוי' פמ"ג המובא בהקדמת המשנ"ב לסי' ע"ט אות ד' דצידד לומר דביש לה דלת שרי לקרות כנגדו אף כשהדלת פתוחה דפתח פתוח כנעול דמי, והיינו דאם דינו "כסתום" עדיף ממחיצת צוה"פ, ואף דלבסוף חזר בו מ"מ יש להוכיח משם כנ"ל דסתום עדיף ממחיצה).

הגאון רבי צמח ברוך רבינוביץ שליט"א

עצה למי שמרגיש ריח רע מבנו באמצע התפלה

אוצר החכמה

שאלה. מעשה שאירע כאן שהוצרך אברך להתפלל בביתו כדי להשגיח על בנו הקטן, ובאמצע תפילת י"ח הרגיש אותו אברך שבנו מתפנה ומלכלך את הטיטול, וכיון דיוצא ריח רע חוץ לכיסוי ויש מהראשונים דס"ל דכה"ג הו"ל ריח רע שיש לו עיקר וצריך להרחיק ד"א ממקום שכלה הריח, הלך במאצע תפילתו למקום אחר, אלא שבנו הלך גם לשם ונעמד על ידו.

תשובה. למעשה הצעתי שילך להתפלל בחלל הפתח ואז אף אם בנו עומד לידו חוץ לחדר נחשב הצואה כברשות אחרת ואם לא נכנס הריח לרשות שלו שרי לכו"ע להתפלל.

ובמשנ"ב בבה"ל סי' נ"ה סעי' י"ג (ד"ה של עובי הדלת) הביא דעת הגר"א ז"ל דכל מקום האגף לא גרע עכ"פ מחצר קטנה שנפרצה לגדולה, ובס' מזוזות ביתך סי' רפ"ו ס"ק כ"ט בהערה למטה במוסגר לגבי דין אחר שאסור כנגד המזוזה כ' דלמאי דקיי"ל צואה בגדולה לא יקרא בקטנה אסור לעשות כן כשהדלת פתוחה והמזוזה נראית תוך החדר, וא"כ ה"ה בנד"ד כשמתפלל בחלל הפתח ובנו בתוך החדר אסור דחשיב כברשותו, ואין להתיר אלא א"כ הוא תוך החדר ומקצת גופו בחלל הפתח ובנו עומד לידו בפרוזדור חוץ לחדר דאז חשיב כברשות אחרת, ואם א"א לו